PŘÍPRAVA NA ÚSTNÍ ZKOUŠKU

Mgr. Michaela Holubová

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Michaela Holubová.

Obsah:

- Jak začít?
- Jak pracovat s pracovními listy?
- Jak číst text?
- Jak si připravit odpověď na zadané téma?
- Jak vypracovat strukturu odpovědi?
- Jak využívat pomůcky?
- Jak postupovat při samotné zkoušce?
- Na co pamatovat?

Nastal den maturitní zkoušky. –

Po vylosování otázky máme na přípravu **20 minut**.

Co teď???

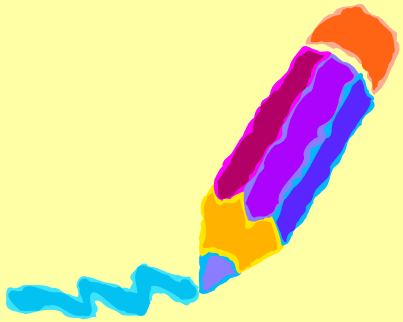
Jak začít?

- Buďte v klidu → máte šanci zazářit.
- Soustřeďte se na zadané téma → nic není důležitější.
- Snažte se pochopit zadanou otázku → co je vaším úkolem.
- Projděte si všechny otázky na pracovním listu.
- Používejte připravené pomůcky (slovníky, atlasy…).
- Maximálně využijte stanovený čas.

Jak pracovat s pracovními listy?

- Pracovní listy vám **mají pomoci** → budou vás navigovat k odpovědím.
- Pozorně si přečtěte zadané otázky.
- Začněte s těmi, kterým rozumíte.

- Pokud si nemůžete vzpomenout na odpověď, otázku přeskočte a vraťte se k ní později.
- Na závěr si zkontrolujte, že máte u každé otázky odpověď.

Jak číst text?

1. **UDĚLEJTE SI PŘEHLED**

   Zběžně se podívejte na text, zda vám je ukázka či téma povědomé.

2. **PTEJTE SE**

   Pozorně si přečtěte otázky → snažte se je pochopit.

3. **ČTĚTE**

   Během čtení rovnou hledejte odpovědi → podtrhávejte si v textu klíčová slova, pište odpovědi do pracovních listů. Nezapomeňte na obrázky a grafy.

4. **OPAKUJTE**

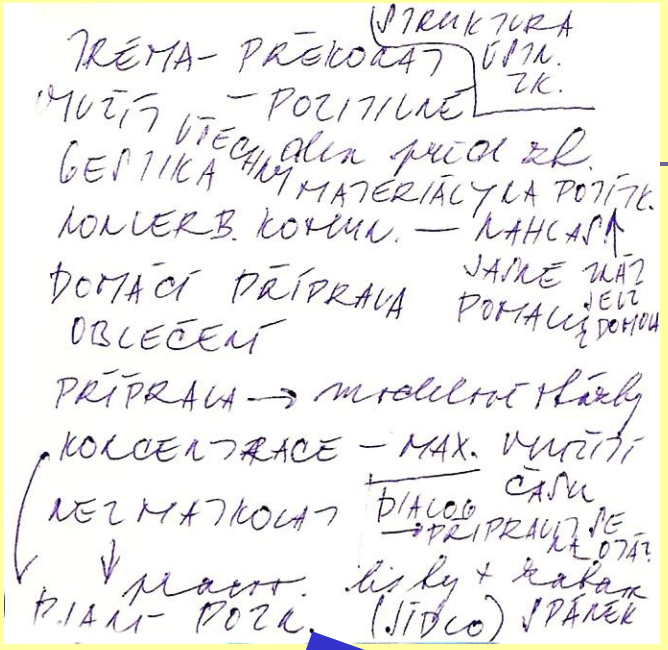
   Projděte si své odpovědi a dopište si další související informace, na které si vzpomenete.

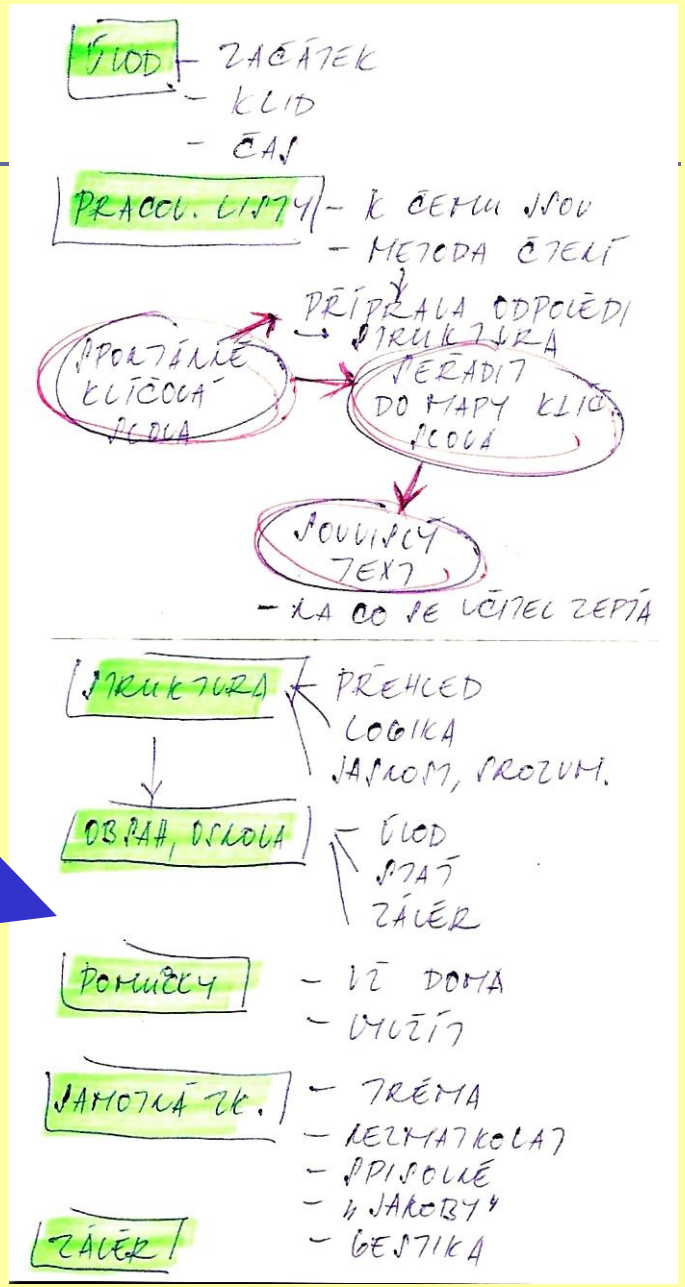
5. **KONTROLUJTE**

   Na závěr si zkontrolujte, že máte u každé otázky odpověď.

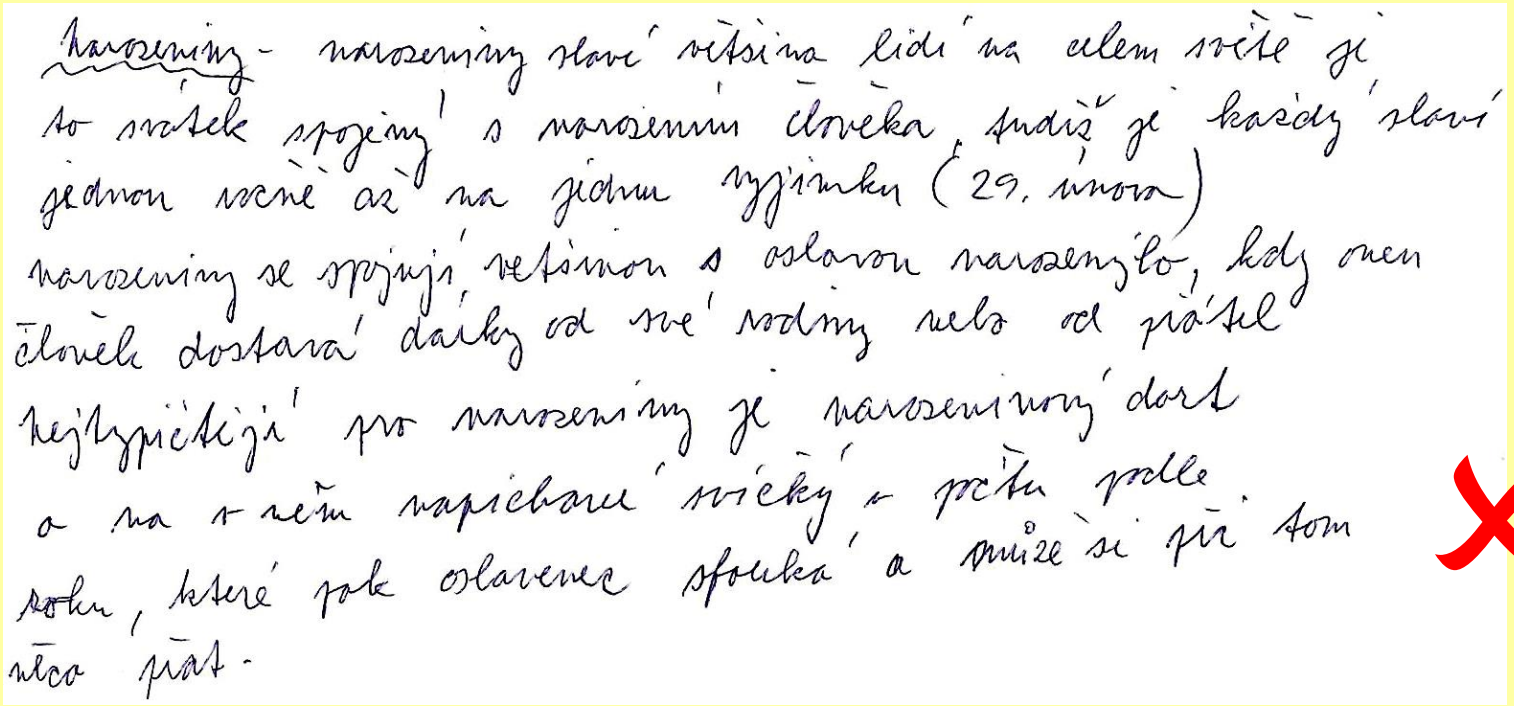
Jak si připravit odpověď na zadané téma?

- Nejprve si uvědomte, o čem máte mluvit.
- **Napište si na papír** všechna **klíčová slova**, na která si vzpomenete.
- Roztřiďte si klíčová slova → která jsou nadřazená a která podřazená.
- **Spojujte klíčová slova do souvislostí** → můžete si vytvořit myšlenkovou mapu.
- Využijte mezipředmětové vztahy. Mluvíte o ekonomice, ale napadne vás také něco z práva → použijte to.
- **Vypracujte si osnovu pro svou výpověď**.
- Představte si, na co se učitelé mohou zeptat → vždyť je znáte.
- K dispozici máte pomůcky → pracujte s nimi.

TRÉMA - PŘEKOUKAT
STRUKTURA ÚVH. ZK.
MUČÍ - POZITIVNĚ
GESTIKA
MATERIÁLY POTÍŽ.
KONTAKT
DOMÁCÍ PŘÍPRAVA
OBLEČENÍ
PŘÍPRAVA → modelové hádky
KONCENTRACE - MAX. VYUŽITÍ ČASU
NEZMATKOVAT
DIALOG → PŘIPRAVIT SE NA OTÁZKY
PLÁN - POZN.
(JÍDLO)

ÚVOD - ZAČÁTEK
- KLID
- ČAS
PRACOV. LISTY - K ČEMU SLOUŽÍ
- METODA ČTENÍ
PŘÍPRAVA ODPOVĚDI
STRUKTURA
SPORTÁLNĚ KLÍČOVÁ SLOVA
ZAŘADIT DO MAPY KLÍČ. SLOVA
SOUVISLÝ TEXT
- NA CO SE UČITEL ZEPTÁ
STRUKTURA
PŘEHLED
LOGIKA
JASNOM, ROZUM.
OBSAH, OSNOVA
ÚVOD
STAŤ
ZÁVĚR
DOMÁCÍ
- JÍ DOMA
- UMÍT
JAZYKOVÁ ZK.
- TRÉMA
- NEZMATKOVAT
- SPISOVNĚ
- „JAKOBY"
- GESTIKA
ZÁVĚR

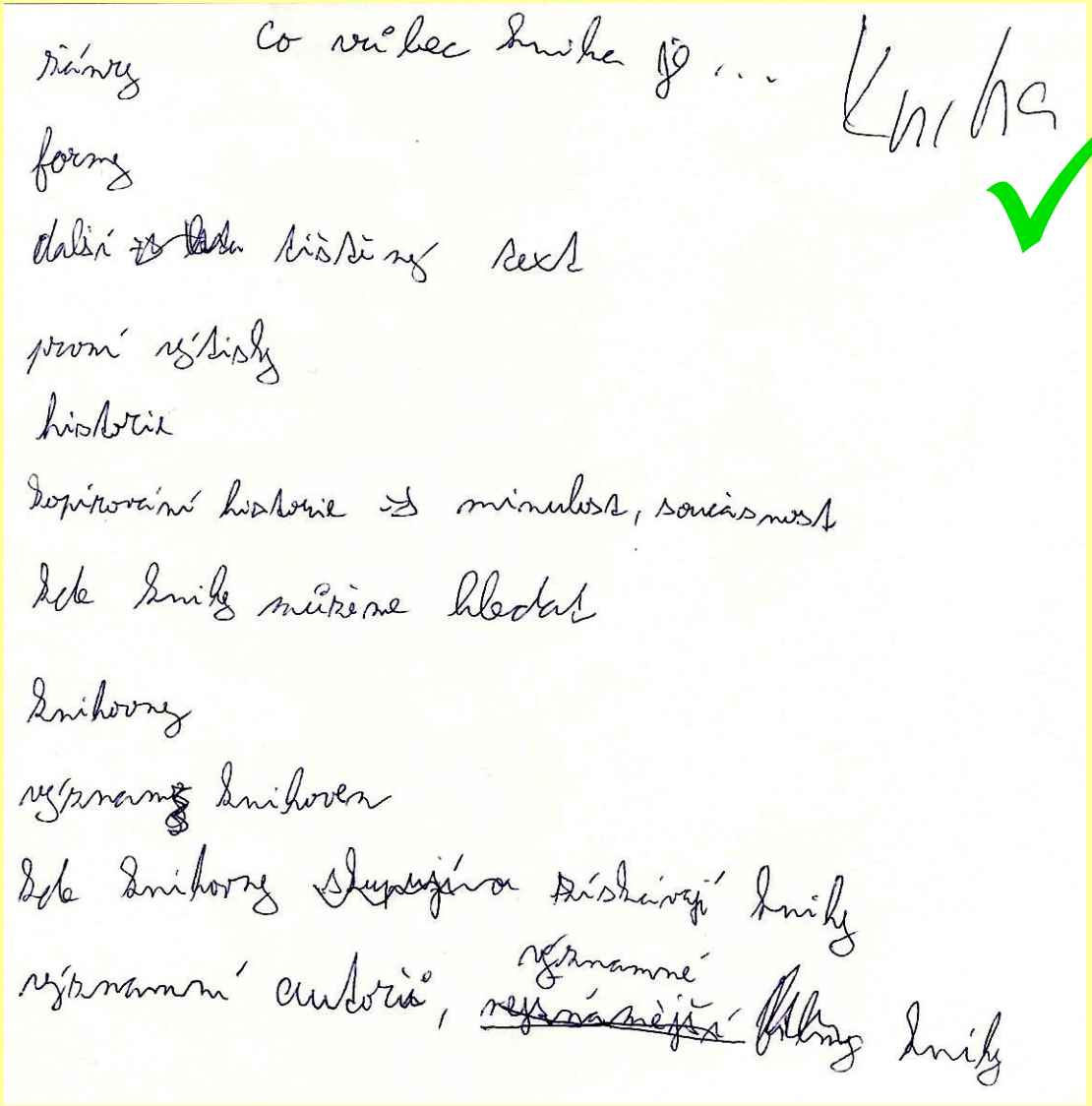
Příklad nevhodné přípravy:

Narozeniny - narozeniny slaví většina lidí na celém světě je to svátek spojený s narozením člověka, tudíž je každý slaví jednou ročně až na jedinou výjimku (29. února) narozeniny se spojují většinou s oslavou narozeného, kdy onen člověk dostává dárky od své rodiny nebo od přátel nejtypičtější pro narozeniny je narozeninový dort a na něm napíchané svíčky v počtu podle roku, které pak oslavenec sfouká a může si při tom něco přát.

- Příprava na krátký mluvený projev – téma „narozeniny“.
- Nešikovně zpracovaná příprava v podobě souvislého textu. ➔ Nepřehledná.
- Malý obsah informací. ➔ Řečník po chvilce nebude vědět o čem mluvit.

Příklad správné přípravy:

- Příprava na krátký mluvený projev – téma „kniha“.
- Dobře zpracovaná příprava v podobě osnovy, hesla psána pod sebou. → Přehledné.
- Bohatý obsah informací, začíná obecně a postupně přechází i na související témata. → Projev bude zajímavý.

Jak vypracovat strukturu odpovědi?

- Máte téma a klíčová slova → teď je nutné určit si pořadí, v jakém budete jednotlivé pojmy vysvětlovat.

- Dodržujte tyto zásady:

1. **PŘEHLEDNOST**

   Začněte obecným představením problému, základními definicemi. → Postupujte od jednoduchého ke složitému.

2. **LOGICKÁ PROVÁZANOST**

   Jednotlivé pasáže na sebe musí navazovat.

3. **SROZUMITELNOST**

   Použijte jen to, čemu rozumíte.

Osnova pro ústní odpověď:

- Jako v písemném projevu, tak i v ústním byste měli dodržovat základní osnovu:

1. **ÚVOD**

   Představte své téma → **řekněte, o čem budete mluvit**. Uveďte pojmy, které budete chtít vysvětlit.

2. **STAŤ**

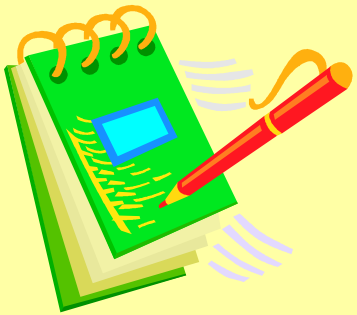
   Vysvětlujte jednotlivé pojmy, postupujte logicky, **aby vše na sebe navazovalo**. Věnujte se podrobnějším informacím. Můžete zmínit další souvislosti.

3. **ZÁVĚR**

   Shrňte základní fakta → **zopakujte to podstatné**. Můžete vyjádřit svůj názor – např. jak se vám daná kniha líbila.

Jak využívat pomůcky?

- Na potítku máte k dispozici celou řadu pomůcek – slovníky, atlasy, obrázky.
- Naučte se je běžně používat už doma.
- Najdete v nich celou řadu potřebných informací.
- I když si myslíte, že je nebudete potřebovat, podívejte se do nich. ➝ Může vás totiž něco napadnout.

Jak postupovat při zkoušce?

- Žádný strach → učitel vás nechce potopit.
- **Začněte tím, co umíte nejlépe.**
- Používejte **spisovný jazyk**.
- Říkejte jen ty výrazy, kterým rozumíte.
- **Co nevíte, nezmiňujte.**
- **Mluvte klidně** a jasně, nepospíchejte.
- Dávejte si **pozor na výplňková slova** → *„jako“, „takže“, „jakoby“, „prostě“.*
- Pokud nechcete, aby se vás učitel ptal, musíte mluvit sami.
- Když nepochopíte učitelův dotaz, nebojte se zeptat.
- Nedělejte zbytečná gesta.

Na co pamatovat?

- Během ústní zkoušky prezentujete sami sebe. → Nepodceňujte domácí přípravu.
- Stejně tak u pracovního pohovoru nebo zkoušky na vysokou školu.
- Připravte si, co budete říkat. → Ať má vaše odpověď hlavu a patu.
- Nevynechejte žádnou otázku.
- Pracujte se všemi pomůckami.
- Koncentrujte se a využijte veškerý čas přípravy.
- Mluvte jasně a klidně.

HODNĚ ŠTĚSTÍ!

Zdroje:

- BULHAROVÁ Kamila. *Mluvený projev - výklad, přednáška.* [online]. Dostupné z: http://kamizdat.wz.cz/sloh/8/retorika.htm
- JAK EFEKTIVNĚ ČÍST ODBORNÉ TEXTY. Masarykova univerzita [online]. Dostupné z: http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/informace/materialy/pages/cteni-psani1_opora.pdf
- Zdroj obrázku na str. 3: http://www.secrji.cz